

Input // output

Veiling

Van den Berg onderzoekt veilingen waarbij private bedrijven tegen elkaar opbieden voor het verkrijgen van de exploitatierechten van infrastructuur zoals spoorwegen en elektriciteitsnetwerken. Uit het speltheoretische model blijkt dat de welvaartseffecten van deze vorm van marktregulering afhangen van de structuur van de veiling. Een veiling waarbij de laagst geboden verkoopprijs wint, blijkt voor alle onderzochte marktstructuren te resulteren in de maximale sociale welvaart. Dit geldt ook voor een veiling waarbij de bieder wint die de meeste consumenten

ten toegang garandeert. Andere soorten veilingen leiden echter niet tot de maximale welvaart. Als de veiling wordt gewonnen door de grootste infrastructuurcapaciteit te garanderen, is de welvaart gemiddeld gezien zelfs lager dan in een situatie zonder veilingen, omdat de capaciteit dan inefficiënt groot is en de prijs te hoog. Hieruit blijkt dat regulering door middel van veilingen positieve welvaartseffecten kan hebben, mits de juiste veiling wordt gekozen.

Berg, V.A.C. van den (2012) Auctions for private congestible infrastructures. *Tinbergen Institute Discussion Paper*, o87.

Selectie

De afgelopen jaren is de competitieve selectie in de Europese markt voor zakelijke dienstverlening zwak geweest. Dit kan een oorzaak zijn van de stagnatie in productiviteit die deze markt al twee decennia lang teistert. Kox en Van Leeuwen ontdekken in hun dataset dat er in alle dertien onderzochte Europese landen efficiëntieverschillen tussen bedrijven waren in de periode 1999–2005. Competitieve selectie zou deze verschillen moeten verkleinen, maar dat is in geen enkel land gebeurd. In sommige landen zijn de efficiëntieverschillen zelfs toegenomen. Een regressieanalyse wijst uit dat de zwakke selectie onder andere te maken heeft met de regelgeving. De hoge kosten voor het opstarten en ontbinden van een bedrijf bijvoorbeeld, staan de selectie in de weg. Ook zou een flexibeler arbeidsmarkt de selectie kunnen bevorderen. Aangezien zakelijke dienstverlening een aanzienlijke productie-input voor het gehele bedrijfsleven in de Europese Unie is, zal het aanpassen van het nationaal beleid ten faveure van de markt voor zakelijke dienstverlening volgens de onderzoekers ook indirect positieve effecten hebben.

Kox, H. en G. van Leeuwen (2012) Dynamic market selection in EU business services. *CPB Discussion Paper*, 210.

Vastgoed

De vergrijzing van de babyboomgeneratie kan op den duur leiden tot een daling van de vastgoedprijzen. Het theoretische model van Nishimura en Takáts, onderbouwd met data over 22 landen, toont aan dat de babyboomgeneratie tijdens het werkzame leven gespaard heeft voor de oude dag door te investeren in onder andere vastgoed. Zodra de generatie met pensioen gaat, zal ze de vruchten van deze investering willen plukken. Dit zorgt voor extra aanbod op de vastgoedmarkt. Dit mechanisme, dat de vastgoedprijzen drukt, kan echter worden tegengegaan door monetair beleid dat zich richt op het in toom houden van de algemene prijsinflatie.

Nishimura, K.G. en E. Takáts (2012) Ageing, property prices and money demand. *BIS Working Paper*, 385.

Openbaar

Het kwaliteitsverschil tussen ziekenhuizen in Duitsland is verminderd sinds ze verplicht zijn om indicatoren over de kwaliteit van de geleverde zorg openbaar te maken. In deze openbare rapporten wordt onderscheid gemaakt tussen twee typen kwaliteit. De inputkwaliteit wordt hoger als een wetenschappelijk bewezen effectievere behandeling wordt toegepast. De outcomekwaliteit stijgt als patiënten na behandeling een betere gezondheid hebben. Uit het onderzoek van Filistrucchi en Ozbugday blijkt dat beide types kwaliteit in de twee jaar na de wetswijziging zijn toegenomen voor ziekenhuizen die er benedengemiddeld op scoorden. De inputkwaliteit voor daarop bovengemiddeld scorende ziekenhuizen is in dezelfde periode minder toegenomen. De outcomekwaliteit is voor daarop goed scorende ziekenhuizen zelfs achteruit gegaan, waardoor de hoeveelheid sterfgevallen in die ziekenhuizen toeneemt.

Filistrucchi, L. en F.C. Ozbugday (2012) Mandatory quality disclosure and quality supply: evidence from German hospitals. *TILEC Discussion Paper*, 031.

Industrie

De prijs van de industriële productie in Nederland is in juli 2012 met 0,5 procent gestegen, vergeleken met de maand daarvoor. Daarmee zit Nederland dicht bij de gemiddelde prijsstijging in de eurozone van 0,4 procent. De prijsindex van Eurostat geeft de ontwikkelingen weer van de prijs die

0,5 %
Stijging producentenprijzen
Nederlandse industrie

industriële producenten krijgen voor producten verkocht op de binnenlandse markt. In de periode mei–juni 2012 daalde de prijsindex in Nederland nog met 1,1 procent.

Eurostat (2012) *Industrial producer prices up by 0.4% in both euro area and EU27*. Persbericht, 4 september.

De auteur heeft verklaard dit artikel alleen te publiceren in ESB en niet elders te publiceren in wat voor medium dan ook. Het is wel toegestaan om het artikel voor eigen gebruik en voor publicatie op een intranet van de werkgever van de auteur aan te wenden.

Talent

Morgan *et al.* onderzoeken vier strategieën om promotie succesvoller te maken als middel om getalenteerde werknemers aan te trekken. Hiertoe nemen de onderzoekers in hun theoretische model aan dat het aantal beschikbare promoties beperkt is, waardoor werknemers elkaar beconcurreren. Door promoties meer afhankelijk te maken van inzet en vaardigheden, kan talent worden aangetrokken. Het vergroten van de salarisverhoging na een promotie trekt meer sollicitanten, maar het is niet zeker of deze getalenteerd zijn. Hetzelfde probleem geldt voor het verhogen van het aantal promoties en het verhogen van het basissalaris. Promoties meer afhankelijk maken van vaardigheid biedt met name voordelen voor de publieke sector, waar het huidige promotiebeleid politiek getint kan zijn.

Morgan, J., D. Sisak en F. Várdy (2012) *On the merits of meritocracy. Tinbergen Institute Discussion Paper, 077.*

Ontwikkelingshulp

Elke euro die overheden aan ontwikkelingshulp krijgen, resulteert gemiddeld in een directe groei in uitgaven van deze overheden met twintig cent. De rest fungeert als substituuut voor belastinginkomen of wordt gestolen. Het genoemde percentage is echter hoger in de armste landen. In rijkere landen is dit vrijwel nul. Dit blijkt uit econometrisch onderzoek van Marć. De onderzoeker berekent vervolgens de groei in uitgaven op de lange termijn. Een euro aan overheidshulp blijkt dan een uitgavengroei van vijftig cent op te leveren. Opvallend is daarnaast dat hulp die niet via het overheidsbudget gaat, geen substitutie vormt voor de overheidsuitgaven, maar deze op de lange termijn wel doet toenemen. Tevens bestaat er zwak bewijs dat ontwikkelingshulp via een derde organisatie resulteert in een grotere groei van overheidsuitgaven dan directe steun.

Marć, L. (2012) *New evidence on fungibility at the aggregate level. Tinbergen Institute Discussion Paper, 083.*

Ontmoedigd

In het tweede kwartaal van 2012 hebben 57.000 mensen de zoektocht naar werk gestaakt omdat zij de kans op het vinden van een baan te klein achtten. Daarmee is het aantal ontmoedigden sinds dezelfde periode vorig jaar toegenomen met 14.000: het hoogste niveau sinds begin 2005. Het

Risico

Credit default swap-spreiding (CDS-spreiding) wordt vaak gebruikt als indicator voor het kredietrisico van het land of het bedrijf waar de CDS-spreiding betrekking op heeft. Blommenstein *et al.* onderzoeken of de CDS-spreiding van de vijf meest noodlijdende eurolanden ook daadwerkelijk iets zegt over het kredietrisico van die landen. Uit hun econometrische analyse blijkt dat de CDS-spreiding alleen gerelateerd is aan kredietrisico als er weinig onzekerheid in de markt is.

Blommenstein, H.J., S.C.W. Eijffinger en Z. Qian (2012) *Animal spirits in the euro area sovereign CDS market. CEPR Discussion Paper, 9092.*

Prijzdaling

Etnische diversiteit binnen een bedrijf leidt tot een hogere productiviteit als de werknemers hoogopgeleid zijn. Deze productiviteitsgroei resulteert vervolgens in een groter marktaandeel. Deze conclusie trekken Brunow en Nijkamp aan de hand van data over de Duitse industrie. Het gegroeide marktaandeel is volgens de onderzoekers

een indicator dat bedrijven met een hoogopgeleid, etnisch divers werknemersbestand lagere prijzen hanteren. Hierdoor kan etnische diversiteit binnen bedrijven ook voordelen bieden aan de consument.

Brunow, S. en P. Nijkamp (2012) *The impact of a culturally diverse workforce on firms' market size: an empirical investigation on Germany. Tinbergen Institute Discussion Paper, 082.*

Afval

Er bestaan momenteel twee conflicterende theorieën over het effect van het opruimen van zwerfafval door de overheid op de hoeveelheid zwerfafval. Aan de ene kant weerhoudt een afvalvrije omgeving mensen ervan hun afval op straat te gooien. Aan de andere kant zorgt een publieke afvalservice voor *crowding out* van private opruiminitiatieven. Dur en Vollaard maken gebruik van een natuurlijk experiment in Rotterdam om aan te tonen welke van de twee effecten domineert. Minder vaak afval ophalen blijkt de neiging tot het op straat gooien van afval te vergroten met bijna vijftig procent, terwijl de private afvalservices toenemen met ongeveer een derde. Hieruit concluderen de auteurs dat de aanwezigheid van een publieke afvalservice per saldo leidt tot een afname van de hoeveelheid zwerfafval, ondanks enige *crowding out* van private initiatieven.

Dur, R. en B. Vollaard (2012) *The power of a bad example – a field experiment in household garbage disposal. CentER Discussion Paper, 054.*

Vertrek

Buurtkenmerken hebben invloed op het verplaatsingsgedrag van bedrijven. Welke buurtkenmerken precies een rol spelen, verschilt per branche. Met behulp van data over Nederlandse steden in de periode 1999–2006 toont Weterings aan dat met name bedrijven in de consumentendienstverlening een buurt verlaten waar weinig winkels en restaurants zijn. Daarnaast zijn criminaliteit en de afwezigheid van vergelijkbare activiteiten voor bedrijven in de consumentendienstverlening een reden om van buurt te veranderen. Ook groothandelaars, zakelijke dienstverleners en fabrieken zijn eerder geneigd te vertrekken bij elk van deze factoren, maar in mindere mate. Deze bedrijven worden meer afgeschrikt door een groeiende bevolkingsdichtheid.

Weterings, A. (2012) *What makes firms leave the neighbourhood? PBL Working Paper, 6.*

57.000

Aantal ontmoedigde
werkzoekenden in
Nederland

CBS beschouwt mensen als ontmoedigd als zij de afgelopen zes maanden niet gezocht hebben naar werk, maar dat wel zouden hebben gedaan als de arbeidsmarkt in hun ogen rooskleuriger zou zijn.

CBS (2012) *Meer mensen verwachten weinig van het zoeken naar werk. CBS Webmagazine, 5 september.*

De auteur heeft verklaard dit artikel alleen te publiceren in ESB en niet elders te publiceren in wat voor medium dan ook. Het is wel toegestaan om het artikel voor eigen gebruik en voor publicatie op een intranet van de werkgever van de auteur aan te wenden.